

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

КРЕМЕНЧУК 2018

Методичні вказівки щодо проходження виробничої практики для студентів денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «бакалавр»

Укладачі: к. б. н., доц. О. І. Антонова,
к. м. н., доц. Б.О. Луценко

Рецензент к. фіз. вих., старш. викл. О. О. Біліченко

Кафедра «Здоров'я людини та фізична культура»

Затверджено методичною радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Протокол № _____ від _____

Голова методичної ради _____ проф. В. В. Костін

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Мета і завдання практики.....	4
2 Об'єкт і зміст практики.....	6
3 Організація і проведення практики.....	7
4 Обов'язки керівника виробничої практики.....	8
5 Обов'язки студента-практиканта.....	9
6 Індивідуальні завдання.....	10
6.1 Методичні рекомендації.....	10
6.2 Навчальні посібники.....	10
7 Форми і методи контролю.....	11
8 Вимоги до звіту.....	13
9 Підбиття підсумків практики.....	17
Додаток А Зразок оформлення титульного аркуша звіту з практики.....	19
Додаток Б Зразок оформлення титульного аркуша щоденника практики.....	20

ВСТУП

Виробнича практика студентів III курсу зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» проходить у шостому семестрі. Практика проводиться у реабілітаційних та фітнес-центрах, спортивних школах відповідно до навчального плану, «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» № 93, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 8 квітня 1993 року та «Положення про проведення практики студентів КрНУ» від 2012 року. Виробнича практика бакалаврів тісно пов'язана з навчальним процесом, спрямована на підготовку майбутніх спеціалістів реабілітаційно-оздоровчих закладів. Підготовку студентів до практики проводить кафедра «Здоров'я людини та фізична культура». Спеціальну підготовку студенти отримують під час вивчення навчальних дисциплін: «Теорія і методика фізичного виховання», «Педагогіка», «Психологія», «Основи фізичної реабілітації», «Валеологія», «Адаптивне фізичне виховання та ЛФК», «Організація діяльності реабілітаційних закладів», «Масаж загальний та самомасаж».

На заняттях з навчальної дисципліни «Основи фізичної реабілітації» студенти набувають професійних навичок спеціаліста-реабілітолога. Комплекс знань, отриманих з цієї навчальної дисципліни дозволяє студентам науково-практично підходити до складання індивідуальних реабілітаційних програм.

Виробнича практика дозволяє, використовуючи належний теоретичний фундамент, розвивати у студентів-бакалаврів творчість, ініціативу, активність, самостійність, прагнення до постійного самовдосконалення, розробляти і впроваджувати в реабілітаційний процес власні методики, використовувати інноваційні технології тощо.

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика з фізичної реабілітації є одним із засобів забезпечення ефективності та якості підготовки майбутніх фахівців із відновлення здоров'я людини.

Виробнича практика доповнює та поглиблює теоретичну та практичну підготовку студентів, створює умови для закріплення набутих та отримання нових умінь і навичок, необхідних під час оздоровлення та реабілітації людей.

Метою виробничої практики є формування у студентів базових професійних, практичних знань, умінь і навичок, особистісних якостей фахівця з фізичної реабілітації, необхідних для успішної роботи в центрах спортивної медицини та реабілітації, санаторно-курортних закладах, спеціалізованих інтернатах для осіб з особливими потребами, реабілітаційних та фізіотерапевтичних відділеннях, спортивних школах, оздоровчо-лікувальних установах, сучасних SPA-центрах і т. д. Формування прагнення до професійного самовдосконалення.

Завдання практики:

- вивчення структури оздоровчо-лікувальних, реабілітаційних установ;
- ознайомлення із завданнями, які стоять перед цими установами;
- ознайомлення з методами й організацією роботи, зі змістом та умовами праці фізичного реабілітолога, інструктора ЛФК, спеціаліста з лікувального масажу та фізіотерапії;
- поглиблення та закріплення теоретичних та практичних знань, отриманих студентами під час вивчення спеціальних дисциплін;
- практична підготовка до самостійної роботи як фахівця з фізичної реабілітації;

Компетенції, якими мають володіти студенти-практиканти під час проходження практики з фізичної реабілітації:

Знати: структуру оздоровчо-лікувальних, реабілітаційних установ; завдання, які стоять перед цими установами; методи і організацію роботи, зміст та умови праці фізичного реабілітолога, інструктора з лікувальної фізкультури, спеціаліста з лікувального масажу та фізіотерапії; мету, завдання кваліфікаційної роботи і методи її виконання.

уміти: складати реабілітаційні програми для хворих з різними нозологіями; застосовувати набуті теоретичні знання на практиці у

реабілітаційному закладі; здійснювати диференційований та індивідуальний підхід під час проведення фізичної реабілітації; планувати та проводити заняття з лікувальної фізкультури з урахуванням віку та нозології захворювання; проводити різні види масажу; проводити водолікування (використовувати різні види мінеральних та прісних вод для всіх бальнеологічних процедур); проводити фізіотерапевтичні процедури (електрофорез, гальванізацію, дарсонвалізацію, діатермію, франклінізацію, ампліпульстерапію, УФО, індуктотермію та інші); проводити теплолікування (пілоїдотерапію, псанотерапію, лікування озокеритом та парафіном); давати рекомендації хворим для подальшого відновлення здоров'я.

Керівники практики мають здійснювати індивідуальне консультування студентів, надавати методичну допомогу у підготовці та проведенні навчальних занять.

2 ОБ'ЄКТ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

За наслідками проходження виробничої практики із фізичної реабілітації студенти **повинні набути навички:** роботи на посаді фахівця-методиста з фізичної реабілітації, інструктора ЛФК, фахівця з лікувального масажу та фізіотерапії, організаторів валеологічних центрів, спеціалістів фітнес- та SPA-центрів; використання сучасного інформаційного простору; організації виробничої та науково-дослідної роботи зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»; користування фізіотерапевтичними приладами та проведення фізіотерапевтичних процедур;

Виробнича практика з фізичної реабілітації проходить у декілька етапів.

Перший етап. Настановча конференція.

Перед початком виробничої практики проводиться настановча конференція. На ній завідувач практиками, завідувач кафедри та викладачі-методисти розкривають перед студентами мету практики, знайомлять з основними завданнями, з вимогами до практикантів, з порядком оформлення звітної документації.

Другий етап.

1. Упродовж першого тижня студент-практикант:

– отримує настанови в університеті та спеціальному реабілітаційному закладі, знайомиться з документацією з практики /завдання-звіт, індивідуальний план/, вивчає документацію реабілітаційного закладу / плани реабілітаційних програм, медичні картки хворих, і складає на їх підставі індивідуальний план практики, з'ясовує наявність і відповідність засобів реабілітації та інших форм роботи з хворими (знайомство з обладнанням медичних кабінетів, спортивних залів тощо); відвідує всі фізіотерапевтичні та бальнеологічні кабінети, на базі яких проходить практику.

2. Протягом другого тижня студент:

– виконує всю роботу фахівця з фізичної реабілітації;

– проводить усі заняття з лікувальної фізкультури з урахуванням віку та нозології захворювання; проводить різні види масажу; проводить фізіотерапевтичні процедури (електрофорез, гальванізацію, дарсонвалізацію, діатермію, франклінізацію, ампліпульстерапію, УФО, індуктотермію та інші); проводить теплолікування (пілоїдотерапію, псанотерапію, лікування озокеритом і парафіном); проводить водолікування (використовувати різні види мінеральних та прісних вод для всіх бальнеологічних процедур);

– складає реабілітаційну програму для хворої людини за відповідною нозологією;

– оформлює розширений звіт за певною реабілітаційною програмою, який є заліковим.

Третій етап. Заключна конференція.

Після закінчення практики проводиться заключна конференція, на якій студенти звітують про проведену роботу, висловлюють пропозиції щодо організації практики.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво педагогічною практикою на кафедрі здійснює керівник від кафедри, який разом з деканатом складає проект наказу про

скерування студентів на практику та призначення групових керівників від кафедри, факультету.

Розпочинається практика з проведення установчої конференції, у якій беруть участь студенти-практиканти, керівники від кафедри, факультету. Студентів ознайомлюють з наказом ректора, програмою та завданнями практики, тривалістю робочого часу на практиці, правилами внутрішнього розпорядку та правилами техніки безпеки, про що здійснюються відповідні записи в листі обліку проведення інструктажу з техніки безпеки. Кафедра скеровує студентів до їхніх керівників-викладачів, які ведуть загальні (або спеціальні) курси на факультеті. Проведення виробничої практики забезпечується такими документами:

- методичні вказівки щодо виконання виробничої практики;
- індивідуальний план проведення реабілітаційно-оздоровчих занять студента-практиканта, який заповнюють студент і керівник виробничої практики;
- тексти реабілітаційних програм для хворої людини за відповідною нозологією з підписами керівників практики про дозвіл на використання текстів як практичного матеріалу.

4 ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Керівник практики зобов'язаний:

- ознайомитись з базовими реабілітаційними закладами, їх можливостями виконувати функції бази реабілітаційної практики;
- ознайомити відповідальних осіб реабілітаційного закладу із завданням та змістом практики;
- брати участь у проведенні настановчої та підсумкової конференцій з виробничої практики;
- контролювати проходження студентами виробничої практики, дотримання ними установленого режиму роботи;
- надавати консультативну допомогу студентам під час виконання завдань практики та оформлення звітної документації;

– Після закінчення виробничої практики прийняти звітну документацію та оцінити роботу кожного студента;

– підвести підсумки виробничої практики та підготувати звіт про них на засіданні кафедри.

5 ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТА- ПРАКТИКАНТА

Студент практикант повинен:

– до початку практики отримати від керівника практики з боку університету консультації про особливості проходження практики й оформлення всіх необхідних документів;

– своєчасно прибути на базу практики;

– у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

– вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;

– отримати ввідний інструктаж з охорони праці та техніки безпеки від керівника практики з боку університету та розписатися про це у відповідному журналі. Студенти, які не пройшли ввідного інструктажу, до практики не допускаються;

– пройти інструктаж з охорони праці та техніки безпеки на робочому місці бази практики та розписатись у відповідному журналі підприємства. Студент, який не пройшов такий інструктаж, не допускається до проходження практики;

– нести відповідальність за виконувану роботу;

– своєчасно оформити звіт і скласти диференційований залік;

– підготувати та надати на кафедру «Здоров'я людини та фізична культура» таку звітність:

1. Графік роботи у різних відділеннях бази практики та план проведення фізіотерапевтичних процедур, масажу та занять з ЛФК.

2. Три реабілітаційні програми для хворої людини з урахуванням нозології.

3. Звіт про виконання індивідуального завдання.

6 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення фахових знань студентів, набуття професійних навичок і підсилення інтересу до діяльності. Результати індивідуальних завдань оформлюють у вигляді звіту.

Індивідуальне завдання визначається тематикою курсової та дипломної роботи студента, затверджується науковим керівником. До завдання висуваються відповідні вимоги: на практиці опрацювати застосування певних заходів фізіотерапії, масажу, лікувальної гімнастики, дихальної гімнастики, бальнеотерапії, фітотерапії, розробити меню лікувального харчування відповідно до дієти за нозологією. Розробити рекомендації щодо застосування фізіотерапевтичних процедур та ЛФК під час амбулаторно-поліклінічного етапу реабілітації, скласти програму реабілітації.

6.1 Методичні рекомендації

1. Вивчити правила-схему складання реабілітаційних програм для хворих з різними нозологіями;
2. Повторити методи, форми та засоби фізичної реабілітації;
3. Ознайомитися з матеріально-технічною базою практики, фізіотерапевтичним кабінетом, приміщенням для ЛФК та масажу;
4. Вивчити досвід роботи фахівців із фізичної реабілітації;
5. Скласти графік роботи у різних відділеннях бази практики та план проведення фізіотерапевтичних процедур, масажу та занять з ЛФК;
6. Скласти три реабілітаційні програми для хворої людини з урахуванням нозології, яку подати у звітній документації;
7. Скласти звіт про виконання індивідуального завдання.

6.2 Навчальні посібники

Готуючись до залікових занять, студенти-практиканти повинні використовувати навчальні посібники, підручники, довідники та практикуми з навчальних дисциплін, які зазначені в робочих програмах відповідних навчальних дисциплін.

– **рівень** сформованості умінь і навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Зміст критеріїв оцінювання результатів виробничої практики з фізичної реабілітації:

Оцінка «відмінно» (100 –90 балів):

- знання та вміння розробляти програму реабілітації за різними нозологіями;
- наявність звіту та щоденника практики;
- відмінна оцінка в характеристиці керівника від бази практики;
- знання та розуміння всього програмного матеріалу практики в повному обсязі;
- здатність самостійно застосовувати методи фізичної реабілітації, вести медичні записи та вибирати адекватні методи дослідження показників функціонального стану пацієнта;
- статистична обробка отриманих даних;
- здатність узагальнювати результати дослідження та формулювати висновки.

Оцінка «добре» (74 –89 балів):

- знання та вміння розробляти програму реабілітації за різними нозологіями, але недостатньо повно;
- наявність звіту та щоденника практики;
- оцінка «дуже добре» в характеристиці керівника від бази практики;
- знання та розуміння всього програмного матеріалу практики в повному обсязі;
- здатність самостійно застосовувати методи фізичної реабілітації, вести медичні записи та вибирати адекватні методи дослідження показників функціонального стану пацієнта;
- статистична обробка отриманих даних;
- здатність узагальнювати результати дослідження та формулювати висновки, але в недостатньо повному обсязі.

Оцінка «достатньо» (60 –73 балів):

- програми реабілітації за різними нозологіями містять помилки;
- звіт та щоденник практики недооформлені;
- характеристика студента керівника від бази практики задовільна;
- знання та розуміння всього програмного матеріалу практики в частковому обсязі;
- здатність проводити дослідження окремих показників функціонального стану пацієнта;
- фрагментарна статистична обробка отриманих даних;
- часткова здатність узагальнювати результати дослідження та формулювати висновки.

Оцінка «незадовільно» (1 –59 балів):

- програми реабілітації за нозологіями відсутні;
- грубе порушення трудової та виконавчої дисципліни;
- невиконання програми практики;
- відсутність звіту та щоденника практики;
- негативний відгук з місця практики;
- нездатність до проведення дослідження функціонального стану пацієнта;
- статистична обробка даних відсутня.

8 ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звіт з практики повинен мати чітку побудову, логічну послідовність викладених матеріалів, обґрунтованість висновків і рекомендацій. Не допускається дослівне переписування шкільних матеріалів та цитування літературних джерел заради заповнення у звіті необхідної кількості сторінок.

Структура звіту включає у себе: титульний аркуш (дод. 1), зміст; вступ; основну частину; висновки та рекомендації; список використаних джерел інформації та літератури; додатки.

Основна частина містить у собі ключові аспекти, що розкривають мету та завдання проходження практики, характеристику базових питань, що вивчаються, індивідуальне завдання, висновки як до кожного розділу, так і до звіту загалом.

Розділи поділяються на підрозділи самостійно студентами, виходячи із змісту практики (переліку питань, що підлягають опрацюванню).

Звіт має бути набраний на комп'ютері. Текст пишеться з одного боку аркуша та розміщується так, щоб залишились поля: від лівого боку аркуша – 25 мм, від правого – 20 мм, від верхнього та нижнього – 20 мм.

Титульна сторінка оформляється відповідно до встановленого зразка, наведеного у додатку А.

Нумерація сторінок * " " " " " здійснюється арабськими цифрами по середині верхнього поля листа.

Зміст розташовується на другій сторінці з назвою * «зміст» чи «зміст звіту», наприклад:

Вступ

1. Загальна характеристика освітнього закладу, організації.
2. Повний конспект п'яти занять з основ здоров'я.
3. Психологічна характеристика особистості.
4. План проведення занять з «Оздоровчих технологій».
5. Індивідуальне завдання.

Список використаних джерел інформації.

Додатки.

Напроти кожної назви частини звіту вказують номер сторінки, з якої вона починається. Усі цифрові позначення сторінок мають бути розміщені в одному рядку (стовпчику).

Кожна частина (розділ) звіту починається з нової сторінки. Тексту передуює назва частини (заголовок), написана великими літерами. Перед

назвою розділів основної частини звіту арабськими цифрами розставляється порядковий номер розділу.

За наявності у звіті схем, графіків, діаграм тощо їх варто називати рисунками. Усі рисунки нумеруються послідовно арабськими цифрами. Рисунки розміщуються одразу ж після посилань на них у тексті, супроводжуються назвою рисунка, яка розміщується під рисунком відразу ж після його номера. У разі використання у звіті таблиць, у тексті на них робляться посилання *

а таблиці повинні мати відповідну нумерацію арабськими цифрами. Слово «Таблиця» та її номер пишуться зліва (наприклад, Опісля . " номеру – заголовок таблиці, який розкриває суть її змісту. Слід розміщувати таблицю на одній сторінці. У разі перенесення матеріалу на наступну сторінку в лівому куті наступної сторінки слід написати « " 0 " 3 і 0

Формули у звіті слід нумерувати арабськими цифрами, взятими в дужки, які розміщуються на полях справа від формули. На цитати слід давати посилання – шляхом зазначення у дужках порядкового номера джерела інформації та номера сторінки, наприклад: [2, с. 20].

Звіт повинен поміщатися в прозору папку * Звіт з практики підписує студент на титульній сторінці із зазначенням дати. Керівник практики від підприємства дає рецензію на звіт і робить висновки щодо готовності студента до практичної роботи *

Керівник практики від університету ретельно перевіряє звіт з практики, дає загальну оцінку проведеної роботи в рецензії та вирішує питання про допуск студента до захисту звіту комісії.

Разом зі звітом з практики студент здає щоденник практики, оформлений належним чином, з необхідними підписами та печатками від інституту та від підприємства.

Заключним етапом проходження практики є складання кожним студентом магістратури та подання на кафедру письмового звіту про проходження педагогічної практики. До звіту додається індивідуальний план про проходження педагогічної практики та завірені керівником педагогічної практики тексти лекцій і планів семінарських занять, які використовувались як навчальний матеріал. Звіт про практику є основним документом для зарахування практики. Він повинен містити короткий і конкретний узагальнений опис роботи, особисто виконаної студентом. Форма надання звіту є довільною, однак у ньому мають бути відображені результати виконання всіх індивідуальних завдань, отриманих під час проходження практики. Звіт повинен бути написаний на стандартних аркушах форматом А4, обсягом до п'яти сторінок. Структура звіту має такі елементи:

1. Вступ.
2. Основна частина.
3. Висновки.

У вказують, скільки всього лекцій і семінарів підготував і провів студент, з яких навчальних дисциплін.

" повинна відображати роботу, яка була проведена під час практики, стислий зміст використаних методик, перелік лекцій і семінарів з урахуванням дати та назви навчальної дисципліни.

У повинен бути наведений основний перелік використаної навчальної та методичної літератури, яка використовувалася студентом під час проходження педагогічної практики.

Звітна документація з практики складається з:

- завдання-звіта з практики (видається кожному студенту завідувачем практик);
- трьох реабілітаційних програм для хворої людини за певною нозологією;
- звіт про виконання індивідуального завдання.

Звіт про виконану під час практики роботу студенти-практиканти подають комісії, що складається з викладачів кафедри, які керували роботою

студентів (у складі не менше трьох осіб). Під час захисту студент розповідає комісії про проходження практики, формулює завдання практики.

Комісія заслуховує звіт, оцінює роботу студентів згідно з розробленими критеріями оцінювання за кредитно-модульною системою і виставляє відповідну оцінку.

9 ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

9.1 Підсумки підводяться у процесі складання студентом заліку комісії. Диференційна оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Результати складання заліків з практики заносяться у відомість диференційного заліку, проставляються у заліковій книжці. Студент, що не виконав програму практики й отримав незадовільну оцінку на базі практики або незадовільну оцінку під час складання заліку відраховується з університету.

Таблиця відповідності оцінювання знань студентів

Оцінка у балах	ECTS	Визначення	Оцінка за практику (національна шкала)
90–100	A	Відмінно	Відмінно
81–89	B	Дуже добре	Добре
71–80	C	Добре	
61–70	D	Задовільно	Задовільно
51–60	E	Достатньо	

9.2 Результати виробничої практики керівник практики заносить до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки студента за підписом голови комісії.

9.3 Студента, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховують з університету.

Студента, який не виконав програму практики з поважної причини, отримав незадовільні відгуки керівників практики чи завідувачів кафедр або отримав незадовільну оцінку, направляють на проходження практики повторно, він здійснює перескладання практики за встановленою процедурою.

9.4 Після закінчення практики керівник практики від факультету складає звіт про проходження виробничої практики.

9.5 Підсумки кожної практики обговорюють на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підбивають на засіданнях факультету не менше одного разу протягом навчального року.

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

курс _____ група _____

Спеціальність _____

(номер, назва)

